

— voornamelijk wit en zwart gekleurd, maar grooter dan lieuwen of kluiten — bergeenden zijn het, de grootste, die vooraan vliegt, is het mannetje: hij brengt 't wijfje naar het nest in de duinen en gaat dan zelf nog een paar uurtjes „uit“.

Wij zelf moesten nu ook naar huis, want er was die avond nog veel voor ons te doen.

Onderweg hadden we nog gelegenheid de gevatheid van een jong kievietje te bewonderen, dat zich bij onze nadering stijf tegen een kluit had aangedrukt en daar onbewegelijk zat, in de stellige overtuiging, dat we hem niet zien zouden.

We lieten hem in die waan.

J. P. T.

(Wordt vervolgd.)

Merkwaardige woningen van Kevers.

Het schijnt dat de redactie van *De Levende Natuur* de behulpzame hand wil bieden aan jonge lieden, die kevers willen verzamelen, door hun de plaatsen aan te wijzen, waar deze te vinden zijn. Een loffelijk doel, dat ik gaarne wil trachten te bevorderen door mijne ervaring op dat gebied.

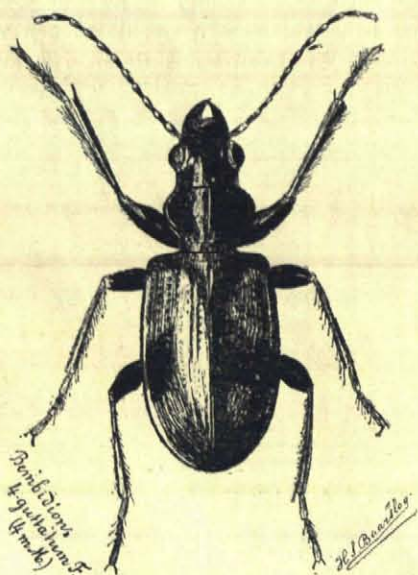
De redactie is van meening, dat men in den lentetijd meer kevers kan vinden dan in de heete zomerdagen. Daar is wel iets van aan, maar voor den ijverigen verzamelaar, die niet bang is voor een beetje zonneschijn, blijft er des zomers nog genoeg over, vooral wanneer hij de kevers gaat opzoeken in hunne *vaste* verblijven. Ik bedoel met deze vaste verblijven niet de doode mollen, muizen, vogels of dierlijke uitwerpselen, waarin *Necrophoren* (doodgravers), aaskevers, *Histers*, mestkevers en *Onthophagen* (drekkevers) zich slechts zó lang ophouden, totdat zij hun taak hebben verricht. Ook heb ik het oog niet op waterkevers, die in sloten, poelen en plassen aanwezig zijn. Ook niet op grootere of kleinere *Carabici* (loopkevers), die men in de schaduw onder planken kan vinden, — maar, ik bedoel zulke verblijven, waarin men tijdens den zomer zeker is, kevers aan te treffen, die zich elders niet ophouden.

Allereerst in de duinen. Wanneer men de moeite neemt een eenzamen duinheuvel te bestijgen, en de helmplanten,

dicht bij den wortel, heen en weer gerukt, of er komt leven in de brouwerij. Niet zelden ziet men dan drie vier *Coccinellen* te gelijk, die — gestoord in hare rust of in haar verborgen werk — trachten te ontsnappen. 't Is waar, men vindt er vaak de meest gewonen, b. v. *Coccinella 7 punctata* L. *C. variabilis* Ill. en *C. 14 guttata* L., maar zeer dikwijls treft men er ook aan de *C. labilis* Muls, en *Exodomus auritus* Scrib, om te zwijgen van vele *Scymnussen*, die zich daar het liefst ophouden.

Wat mij echter steeds bijzonder heeft getroffen, is, dat ik deze *Coccinellen* meest altijd vond in gezelschap van *Badister*, *Demetrias* en *Bembidium*. Hoe komen deze kevers bij elkander? Immers, de drie laatstgenoemden behooren tot de roof- en loopkevers en kunnen best de weerlooze *Coccinellen* aan. Ik laat het aan het jongere geslacht over eens te onderzoeken, om welke reden gemelde verschillende keverssoorten verkiezen bij elkander te wonen, zonder — althans voor zoover mij gebleken is — de minste vijandschap tegen elkander te koesteren.

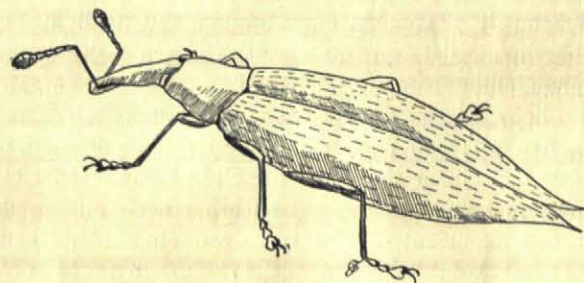
Ik raad voorts den verzamelaar aan op een *vroegen* Augustus morgen, die een heeten dag belooft, eens een duin te bezoeken in de nabijheid van een plas of moeras. Alsdan zal hij tot zijne vreugde eenige schoone exemplaren van *Lixus paraplecticus* kunnen verzamelen. Deze interessante

*Bembidium
4-guttatum F.*

H. J. Oosterling

aan de zuidzijde, een weinig heen en weer schudt, dan zal men verbaasd staan over en tevreden zijn met 't geen men dan zal zien. Nauwelijks heeft men de helmplanten,

Lixus paraplecticus (vijfmaal vergroot).

snuitkevers verlaten omstreeks dien tijd hunne waterplanten, om een tochtje te maken in het duin. Met welk doel? Om zich te verlustigen in de warmer wordende zandglooiingen? Om elkander op aangename wijze gezelschap te houden? Plannen te maken voor hunne nakomelingen? Ik weet het niet. De natuur biedt ons nog vele raadselen aan, die wij op te lossen hebben.

In onze bosschen zullen de liefhebbers van zeldzame kevers ook de *Pyrochroa coccinea* L. vinden. Maar slechts op heete dagen, en dan nog wel op donker beschaduwde plaatsen, waar zich deze vuurroode kevers op boschbloemen

ophouden. Ook zal hunne moeite rijkelijk beloond worden, wanneer de torren-verzamelaars de nesten der mieren onderzoeken. Die nesten zijn de verblijfplaatsen van kevers, die men alleen des zomers vindt: *Staphylinen*, *Saprinussen* en *Clavigers*. Van deze laatsten zijn het vooral de blinde soorten: *Claviger testaceus* Pr. en *C. longicornis* Müll, die zich ophouden in de nesten van de gele mier, *Formica flava* F. en door deze geliefkoosd, vertroeteld en gevoed worden. Gebeurt het soms, dat een blinde *Claviger* uit het nest verdwaalt, dan haasten zich de mieren het hulpeloze schepsel weer onder het veilige dak te brengen.

Er zijn nog andere nesten als verblijfplaatsen voor tamelijk zeldzame kevers. Zoo b.v. vindt men in het nest van onze groote wesp *Vespa Crabro* L. den niet alledaagschen *Quedius dilatatus* F., een kever tot de *Staphylinen* behorende en een sieraad van elke torren-collectie. Andere verzamelaars hebben dezen kever ook aangetroffen in het vuile nest van de processie-rupsen, voor wie hij echter geen aangename gast is.

Later meer, hoop ik.

Doetinchem.

E. G.

De Schermbloemige Planten.

Het liefst, lezer, stel ik mij voor, dat wij samen wandelingen doen in de vrije natuur en ons met elkaar onderhouden over de dingen, die daar het oog trekken en het hart bekoren. Dat zijn er in de zomermaand honderden; we dienen eene keus te doen. En dan moesten wij, dunkt me, het oog eens laten vallen op de schermbloemen.

Ge kent ze toch? Ze doen genoeg haar best, om de opmerkzaamheid te trekken. De schermen steken boven de andere kruiden uit en zijn haast overal overvloedig te vinden. Men móet ze dus wel zien.

Ja, waar komen de schermbloemen al niet voor! Langs de wegen, in de weilanden, aan de dijken, in de bosschen, in de duinen, in de slooten. Ge kunt van Mei tot laat in den herfst niet wandelen, zonder ze gedurig te ontmoeten.

Van zulke planten wil men vanzelf wat meer weten.

Ze behooren niet alle tot ééne soort. Al doet ge maar een paar wandelingen, dan vallen u reeds genoeg verschillen in het oog. Het zijn *verwante* soorten, zooals men dat noemt. Zij vormen te zamen eene *familie*. Zoo zijn bijvoorbeeld ook de leeuw en de kat, of de rogge en de tarwe, of het paard en de ezel familie: zij komen in de hoofdzaken overeen, doch verschillen in bijzonderheden.

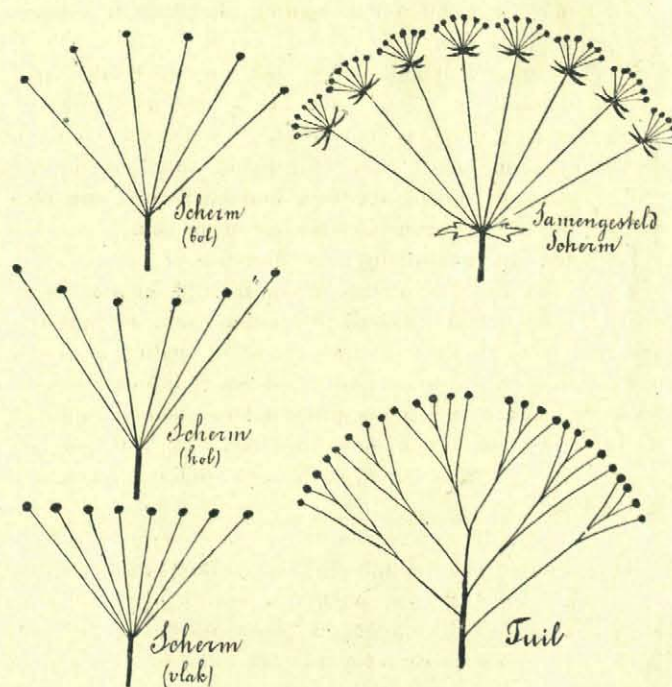
Ge zult er wel prijs op stellen, te weten, hoe ge de schermbloemige planten kunt onderkennen. Nu, het is niet moeilijk, wanneer ge ten minste u voorloopig wilt bepalen tot de kern der familie, dat zijn die soorten, die de kenmerken het duidelijkst vertoonen.

We plukken een der vele bloemschermen, die wij zien staan, en vinden zonder eenige moeite het hoofdkenmerk. Het scherm, dat veel heeft van eene parapluie, bestaat uit een groot aantal dichtbijeenzittende bloempjes. Ieder bloempje zit op een steeltje, dat met vele andere uit een grooten steel komt, en al die groote stelen zitten op hunne beurt bij elkaar op den algemeenen bloemsteel. Men noemt die inrichting een *samengesteld scherm*.

Aan deze bloemgroeping herkennen wij nu onmiddellijk de schermbloemige planten. Zij hebben *samengestelde schermen van kleine bloempjes*.

Laat u echter niet misleiden door planten zooals de vlier. Die schijnt ook wel bloemschermen voort te brengen, maar toch is het zoo niet. De zijstelen ontspringen hier niet uit één punt uit den hoofdsteel, maar op verschillende

punten; men spreekt hier van een *tuil*. Een paar schetsjes zullen dit onmiddellijk verduidelijken; ter vergelijking zet ik nog drie *enkelvoudige schermen* er naast: een, waarvan de bloempjes (in al de figuren door punten voorgesteld) in een *bol*, een, waarvan zij in een *hol*, en een, waarvan zij in een *plat* vlak staan.

De planten met samengestelde schermen zullen wij dan in dit opstel bespreken. Die met tuilen of met enkelvoudige schermen behooren in de familie niet thuis en wij gaan ze dus verder met stilzwijgen voorbij.

Hoeveel soorten van schermbloemige planten zijn er niet! Reeds het dagelijksch leven biedt ons een aardig lijstje van namen aan. Wortelen, pieterselie, kervel, selderie, karwij, anijs, venkel, komijn — hiermee zijn we nog niet aan het einde. Daarbij moeten dan nog de soorten geteld worden, die niet gebruikt worden. Zoo zijn de geleerden gekomen tot een getal van 1300 over de geheele aarde — een knappen botanischen tuin vol! En daar zij vooral tieren in de gematigde streken van het noordelijk halfrond, bepaaldelijk in Europa en Azië, mag het ons niet ver-